EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 16.7.2008
KOM(2008) 465 slutlig

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET OCH EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

En europeisk strategi för industriell äganderätt

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET OCH EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

En europeisk strategi för industriell äganderätt

1. INLEDNING

Genom immaterialrätten fastställs skyddet av immateriella tillgångar. Om exempelvis en tillverkad produkt säljs ägs själva produkten av köparen. Den immateriella äganderätten gör det möjligt för ägarskapet för de immateriella tillgångarna att fortfarande ligga kvar hos produktens skapare. Dessa immateriella tillgångar inbegriper själva idén eller uppfinningen bakom produkten eller namnet eller märket som särskiljer den från andra. Traditionellt kan immaterialrätt delas upp i två huvudkategorier: industriell äganderätt och upphovsrätt. Detta meddelande är fokuserat på **industriell äganderätt**[1].

Patent och varumärken är de mest kända industriella äganderätterna. Patent är en begränsad term som beviljas en uppfinnare mot offentliggörande av teknisk information om uppfinningen. Däremot har de rättigheter som är förknippade med varumärken, vilka anger varors och tjänsters ursprung, ingen längsta giltighetstid under förutsättning att de fortsätter att användas i handeln. För båda dessa rättigheter fortsätter emellertid skyddet endast att gälla om underhållsavgifter betalas. De industriella äganderätterna ser ut på olika sätt och omfattar mindre kända rättigheter som industriell formgivning, geografiska beteckningar och växtförädlarrätt. Vad alla dessa rättigheter emellertid har gemensamt är att de skyddar innehavarna mot obehörig användning av en immateriell tillgång som har potentiellt kommersiellt värde, oavsett om det är en idé bakom en innovativ produkt eller process eller en upplysning till konsumenten om ursprunget.

Europa har behov av stränga industriella äganderätter för att skydda sina innovationer och bevara konkurrenskraften i den globala kunskapsbaserade ekonomin. I EU finns det skydd på gemenskapsnivå för de flesta av de registrerade industriella äganderätterna. I avvaktan på en överenskommelse om gemenskapspatent har företagen emellertid inte denna möjlighet för patent. För att fylla denna lucka offentliggjorde kommissionen ett meddelande[2] i april 2007 i syfte att återuppliva debatten om patentsystemet i Europa och drog upp riktlinjerna för en väg framåt för ett gemenskapspatent och förbättrad domstolsordning för patent för EU. Kommissionen anser att det är mycket viktigt att det görs framsteg på detta område och bekräftar sin avsikt att prioritera att det nås enighet om dessa förslag.

Förra årets meddelande var ett incitament för framsteg när det gäller de kvarvarande gemenskapslagstiftningsfrågorna vad gäller patent. Då man nu har fått upp farten när det gäller att hitta lösningar för patent är detta meddelande inriktat mot att utveckla en övergripande och integrerad strategi över hela spektrat av industriella äganderätter. Det finns ingen avsikt i meddelandet att diskutera de relativa meriterna med formella industriella äganderätter och alternativa affärsmodeller som öppen programvara eller affärshemligheter

---

1 Vad gäller upphovsrätt har kommissionen offentliggjort grönboken "Copyright in the Knowledge Economy" KOM(2008) 466 slutlig.

2 " Förbättrat patentsystem i Europa" KOM(2007) 165 slutlig.

utan meddelandet fokuserar i stället på själva de industriella äganderätterna. I meddelandet analyseras befintliga initiativ i syfte att föreslå åtgärder för att systemet ska kunna fungera på ett optimalt sätt för att anta de utmaningar som Europa kommer att stå inför under de kommande åren.

2. UTMANINGARNA

I strategirapporten om den förnyade Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning, slog kommissionen fast att investeringar i kunskap och innovation är ett av de fyra prioriterade områden för fokuserade åtgärder under treårsperioden 2008–2010[3]. Skyddet av immateriella rättigheter är ett viktigt ramvillkor för innovation och stimulering av FoTU-investeringar och för överföring av kunskap från laboratoriet till marknadsplatsen. En tydlig ordning för immateriell äganderätt är ett nödvändigt villkor för den inre marknaden och för att den ”femte friheten”, dvs. den fria rörligheten för kunskap, ska bli verklighet. En sådan ordning kan också ses som ett bidrag till den bredare strategi som går ut på att hitta lösningar för att ta itu med de globala frågor som får allt större betydelse som klimatförändringar, den åldrande världsbefolkningen och en möjlig energikris.

2.1. De ekonomiska och samhälleliga fördelarna med industriella äganderätter

Egendom, oavsett om det handlar om immateriell eller inte, har en avgörande betydelse för att marknadsekonomin ska fungera. Industriella äganderätter som patent, formgivning och växtförädlarrätt ger ett incitament till att producera nya uppfinningar och andra innovationer genom tilldelning av en exklusiv rätt under en begränsad period. Sådana industriella äganderätter underlättar nya aktörers inträde till marknaden då de bidrar till att dra till sig riskkapital och gör det möjligt för etablerade innehavare att tilldelas produktionslicenser. Varumärkesrättigheter är nödvändiga för ett system utan snedvriden konkurrens som gör det möjligt för kunden att skilja mellan olika företags produkter och tjänster. Varumärken är mycket effektiva sätt att kommunicera på. Å ena sidan fungerar de som ett medel för information och reklam å andra sidan som en symbol för ett företags entreprenörskapacitet och framtoning. Utan konkurrerande imitationer kan producenten öka sin marknadsandel, öka vinstmarginalerna och utveckla kundlojalitet.

Fördelarna med patenträttigheter sträcker sig också längre än rättighetsinnehavaren genom spridning av kunskap. Medan konkurrerande företag kan förlora marknadsandelar pga. en konkurrents patent ger de fördelar från nya tekniska möjligheter i offentliggjorda uppfinningar och minskar behovet av att genomföra bakåtkompilering. Detta kan skapa en god innovationscirkel som, på lång sikt, uppväger den ursprungliga effekten av höga priser under den period då innehavaren har ensamrätt på marknaden. Den industriella äganderätten kan därför ha en positiv inverkan på konkurrensen då den åtföljs av en sträng tillämpning av konkurrensreglerna för att förhindra att rättigheter missbrukas.

Ett exempel på den industriella äganderättens konkurrensgynnande effekter är utformningen av teknikpooler[4] inom ramen för patent, vilka minskar transaktionskostnaderna och sätter en gräns för de sammanlagda licensavgifterna. Skapandet av en pool möjliggör ”one-stop”-

---

[3] ”Strategirapport om den förnyade Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning: start för den nya treårsperioden (2008–2011) Att hålla förändringstempot uppe” KOM(2007) 803 slutlig DEL I.

[4] Kommissionens tillkännagivande ”Riktlinjer för tillämpningen av artikel 81 i EG-fördraget på avtal om tekniköverföring” EUT C 101, 27.4.2004, s.2.

licensiering av teknik som omfattas av poolen. I de fall där licenstagaren får fortlöpande tjänster som gäller tillämpningen av den licensierade tekniken kan gemensam licensiering och gemensamma tjänster leda till ytterligare kostnadsminskningar.

Trots dessa fördelar har industriella äganderätter inget självändamål. I strategin måste man fundera över kompromissen mellan att erbjuda en exklusiv rättighet och spridningen av nya produkter och processer för att industriella äganderätter ska kunna fortsätta att leverera ekonomiska och samhälleliga fördelar i framtiden.

2.2. Den föränderliga innovationsmiljön

I den globala kunskapsbaserade ekonomin har innovationen ökat sin betydelse som konkurrensfördel. EU-företagen kan inte längre förlita sig på priserna för att behålla sin konkurrenskraft. I denna miljö spelar små och medelstora företag och offentliga forskningsorganisationer, inbegripet universitet, en allt större roll och licensering av industriella äganderätter blir allt viktigare. Genom att föreslå nya åtgärder i ”Small Business Act” för Europa[5] har kommissionen i allt högre grad lagt tonvikten på de små och medelstora företagen i Lissabonperioden 2008–10. Kunskapsöverföringens betydelse mellan de offentliga forskningsorganisationerna och den privata sektorn när det gäller att öka den europeiska konkurrenskraften har dessutom återigen bekräftats genom en rekommendation från kommissionen till medlemsstaterna. I denna ingår en uppförandekod för hur offentliga forskningsorganisationer ska förvalta immaterialrätt[6] och den bygger på begäran om inrättandet av ett europeiskt nätverk för kunskapsöverföring[7]. Rekommendationen kommer att bidra till att det skapas mer jämlika konkurrensvillkor och underlätta gränsöverskridande kunskapsöverföring. Denna kan också förbättras genom att definitionen och tillämpningen av forskningsundantaget vad gäller patentintrång[8] blir mer harmoniserad. I takt med att många offentliga forskningsorganisationer får alltmer entreprenörskaraktär, t.ex. genom licenseringsverksamhet eller skapande av spinoff-verksamheter, liknar deras behov dessutom i allt större utsträckning de små och medelstora företagens. Många av de åtgärder för små och medelstora företag som beskrivs i detta meddelande kan därför även vara till nytta för forskningsinstitutioner.

Industriella äganderätter utgör en väsentlig del av förvaltningen av immateriella tillgångar och de spelar en allt större roll i ett företags övergripande affärsstrategi. Under de senaste åren har det skett en dramatisk tillväxt när det gäller behovet av patent, varumärken och andra registrerade rättigheter. Andra sätt att säkra informationen på, t.ex. handelshemligheter, är emellertid fortfarande viktiga, vilket även ett övertag i framtagningstiden gentemot konkurrenterna är. Inom IKT-sektorn samexisterar dessutom affärsmodeller med öppen programvara med ägandemodeller. I en undersökning av företagsledare från i fjol sade 53 % att användningen av immaterialrättigheter kommer att vara mycket viktig eller kritisk för deras affärsmodeller om två år, jämfört med 35 % som ansåg att detta också var fallet vid

---

5 ”Tänk småskaligt först En ”Small Business Act” för Europa” KOM(2008) 394 slutlig.

6 “Commission Recommendation on the management of intellectual property in knowledge transfer activities and Code of Practice for universities and other public research organisations” C(2008) 1329

7 ”Att förbättra kunskapsöverföringen mellan forskningsinstitut och företag i hela Europa genom öppen innovation” KOM(2007) 182 slutlig.

8 Genom forskningsundantaget mot patentintrång tillåts att en patenterad teknik används av forskare av experimentella eller privata och icke-kommersiella skäl. Dess tillämpning i EU:s medlemsstater utvärderas för närvarande i en omfattande studie, se http://www.eutechnologytransfer.eu/deliverables/experimental_use_exemption.pdf

tidpunkten för undersökningen[9]. Den växande betydelsen av immateriella tillgångar i värdeskapandet står emellertid i kontrast med bristen på en standardiserad förvaltning av dessa tillgångar i företagsrapporteringen, vilket kan ställa till hinder för företagens tillgång till kapital. Detta skulle kunna lösas genom framtida internationella utvecklingar i rapporteringssystemen för immateriella tillgångar.

2.3. En strategi för industriella äganderätter för Europa

Internationellt överenskomna principer för skydd av den industriella äganderätten går tillbaka till 1800-talet[10]. Mot slutet av 1900-talet fanns det minimistandarder i Trips-avtalet[11]. Under 2000-talet måste en strategi för industriella äganderätter säkerställa att Europa kan anta den globala kunskapsbaserade ekonomins utmaningar. Systemet för immateriell äganderätt bör fortsätta att fungera som en katalysator för innovation och bidra till den övergripande Lissabonstrategin. Kommissionen har fastställt kriterier för att uppnå detta: ett sådant system bör ha **hög kvalitet**, ha stränga standarder för prövning; ha ett **överkomligt pris**, ha en bra avvägning mellan kostnad och kvalitet och rättssäkerhet; vara **enhetligt** och ha en enhetlig tolkning av rättsbestämmelserna och ha enhetliga domstolsförfaranden samt ha en **bra avvägning** mellan att belöna ett värdefullt intellektuellt skapande och säkerställa en enkel spridning av idéer och innovation[12].

Även om det redan finns ett regelverk för ett antal industriella äganderätter på EU-nivå är läget på patentområdet mycket annorlunda. Det är tydligt att överkomlighet, enhetlighet och en bra avvägning mellan belöning till uppfinnare och spridning av idéer skulle förbättras kraftigt genom antagandet av ett gemenskapspatent och en EU-omfattande domstolsordning för patent.

I detta meddelande fastställs åtgärder för ett system för industriella äganderätter med hög kvalitet som ska göra det möjligt för Europa att dra fördel av sin potential för att ta itu med den ekonomiska globaliseringens utmaningar. Strategin kompletterar meddelandet om patentsystemet i Europa[13], men dess omfattning är bredare och den tar upp industriella äganderätter på ett övergripande sätt. Högkvalitativa rättigheter är ett nödvändigt krav för alla aspekter av systemet – stöd för företag, inklusive små och medelstora företag, underlättande av kunskapsöverföring och ett effektivt skydd av rättigheter för att bekämpa förfalskning och piratkopiering. Det är endast genom ett system med hög kvalitet som Europa kan dra fördelar av den globala ekonomins nya möjligheter och uppfylla sina ansvarsåtaganden**.**

Den integrerade strategins delar är beroende av och förstärker ömsesidigt varandra men de är inte uttömmande. Gemenskapen är behörig för viktiga politiska frågor och kommissionen har därför ett särskilt ansvar att bidra till att hitta lösningar på detta område. Ansvaret för att nå framgång är emellertid delat. Medlemsstaterna uppmanas därför att, inom ramen för Lissabonagendan, beakta denna strategi då de fastställer sina egna strategier, och bland annat ta upp möjligheterna för förenkling, i linje med en bättre lagstiftning. Likaså spelar andra

---

9 "The value of knowledge: European firms and the intellectual property challenge", vitbok från Economist Intelligence Unit 2007 publicerad av the Economist.

10 Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten (genomförd i Paris 1883, senast reviderad i Stockholm 1967).

11 Handelsrelaterade aspekter av immateriell äganderätt - Se http://www.wto.int/english/docs_e/legal_e/27-trips_01_e.htm

12 "Ett innovationsvänligt, modernt Europa" KOM(2006) 589 slutlig.

13 "Förbättrat patentsystem i Europa" KOM(2007) 165 slutlig.

aktörer, som uppfinnare, universitet, företag och slutanvändare, en viktig roll och de måste fatta väl underbyggda beslut avseende förvaltningen av de industriella äganderätterna.

3. KVALITETEN PÅ DE INDUSTRIELLA ÄGANDERÄTTERNA

Genom ett system för industriella äganderätter med hög kvalitet ska de erkända målen om uppmuntrande av innovation och spridning av ny teknik och kunskap uppnås. Detta går utöver den tekniska och rättsliga prövningen av enskilda rättigheter för att värdera deras ekonomiska inverkan. Stränga kvalitetsrättigheter som endast erbjuder belöning för uppfinningar som uppfyller de rättsliga kraven är nödvändiga för ett välfungerande system, tillsammans med användarvänlig tillgång till information om dessa rättigheter för företagen och samhället.

3.1. Patent

Kvaliteten på patenten i Europa anses allmänt vara hög. De berörda parterna är icke desto mindre intresserade av att upprätthålla och förbättra patentkvaliteten i Europa och av att undvika bristerna hos vissa andra patentverk[14]. Denna omsorg delas också av Europaparlamentet[15]. Ett stort antal överlappande patenträttigheter kan till exempel skapa ytterligare hinder för kommersialiseringen av ny teknik som redan finns i ”patentmattor”[16]. Dålig kvalitet på rättigheterna kan också bidra till de problem med ”patenttroll”[17] som har uppstått i det amerikanska rättsväsendet.

Europa är inget undantag när det gäller den världsomfattande trenden med ett ständigt högre antal patentansökningar. År 2006 översteg antalet patentansökningar som registrerades under ett år vid Europeiska patentverket (EPO) för första gången 200 000 och ökningen uppgick till 5,6 %[18]. Ansökningarna blir också alltmer omfångsrika och antalet anspråk och ansökningssidor hos EPO har fördubblats under de senaste 20 åren[19]. Det ökade antalet och komplexiteten hos patentansökningar i hela världen har lett till ett ökat antal eftersläpningar av pågående ansökningar[20], och en ökad marknadsosäkerhet som orsakats av andra faktorer som oanvända patent. Dessutom publiceras en större andel tidigare känd teknik (prior art)[21] på icke-europeiska språk som kinesiska och koreanska. Tillsammans med ansökningar inom nya

---

14 Consultation and public hearing on future patent policy in Europe in 2006 http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/hearing/preliminary_findings_en.pdf

15 ”Policy options for the improvement of the European patent system” – a study requested by the Science Technology Options Assessment (STOA) group in the European Parliament at http://www.europarl.europa.eu/stoa/publications/studies/stoa16_en.pdf

16 En patentmatta avser det potentiella problemet att innovationen – på grund av det stora antalet patent som krävs för att producera en produkt – i branschen mattas av därför att man är rädd för att bli pressad på pengar och hamna i tvister om patentintrång.

17 ”Patenttroll” är patenthavare vars huvudsakliga affärsverksamhet är att använda patenträttigheter för att hota företag med att väcka talan om intrång för att få ett interimistiskt föreläggande och tvinga fram licensavgifter från tredje man.

18 EPO:s årsrapport för 2006 finns på http://www.epo.org/about-us/office/annual-reports/2006.htm

19 ”When small is beautiful: measuring the evolution and consequences of the voluminosity of patent applications at the EPO”, Eugenio Archontopoulos *et al*. Information Economics and Policy, vol 19, nr. 2 (juni 2007).

20 Det finns så många som 10 miljoner patent i världen som inte prövats och hos EPO uppgick antalet pågående prövningsförfaranden till 304 100 år 2006, en ökning från 285 400 år 2005.

21 Tidigare känd teknik är den information som görs tillgänglig för allmänheten före ett givet datum som har betydelse för en patentansöknings originalitet och därför omfattningen av de patenträttigheter som bör beviljas.

teknikområden innebär denna utveckling en särskilt utmaning för patentverken. Företag och innovatörer har också behov av förbättrad tillgång till patentinformation.

Det är absolut nödvändigt att patent endast tilldelas när de ger ett verkligt nyskapande bidrag. Beviljandet av patenträttigheter med dålig kvalitet har en negativ inverkan och bidrar till ekonomisk och rättslig osäkerhet. De europeiska patentverkens strategi vad gäller den framtida arbetsbördan är att strama åt kraven och patentverken i Europa bör arbeta tillsammans, t.ex. genom att ömsesidigt utnyttja arbetet för att upprätthålla rättigheter med hög kvalitet och undvika att patent beviljas inom områden som inte är patenterbara, t.ex. mjukvara och affärsmetoder. Patentverkens handläggare måste också följa utvecklingen inom sitt område genom en ständig vidareutbildning. Patentverkens uppgift består också i att avvisa ansökningar, vilket också bör beaktas när man ska utvärdera deras arbete. Dessutom har patentverken en viktig roll att spela när det handlar om att förhindra att de tar emot alltför många ansökningar där det inte föreligger något reellt nyskapande. Initiativ som ordningar för sakkunnigbedömning av patent genomförda av expertkollegor och frivilliga bästa metoder för att förbättra standarden för de inkommande ansökningarna är uppmuntrande metoder för att förbättra patentkvaliteten med hänsyn till den ökande efterfrågan.

Bruksmönster, som finns i en del EU-stater, liknar patent genom att de ger innehavaren den exklusiva rättigheten till en teknisk uppfinning, men de har kortare livslängd än patent. Den uppfinning som skyddas av ett bruksmönster måste vara ny men allmänt sätt är den grad av nyskapande som krävs lägre än för patent. Bruksmönster och nationella patent som beviljas i medlemsstater som inte genomför en noggrann bedömning av den nyskapande graden är en snabbare skyddsmetod. De kan emellertid anses ha lägre kvalitet på rättigheten än prövade patent och kan därför leda till att den rättsliga osäkerheten ökar.

Kommissionen kommer att

- dra igång en omfattande studie om patentkvalitet för att analysera riskera med rättigheter som har låg kvalitet och undersöka möjligheterna att undvika att de förekommer i Europa, och

- studera omfattningen av eventuella problem med oanvända patent, inbegripet att utvärdera deras orsaker och föreslå lösningar.

Medlemsstater som har bruksmönster och patent som inte prövas vad gäller den nyskapande graden uppmanas att utvärdera i vilken omfattning dessa rättigheter bidrar till innovation.

3.2. Varumärken

Starka varumärken[22] har stor betydelse för Europa. Det finns behov av ett starkt varumärkesskydd som är effektivt mot oegentlig licensering, oegentlig användning eller mot att varumärkena används på ett illojalt sätt och mot överträdelser.

Registreringsförfarandena inbegriper att prövningen av varumärkena måste omfattas av höga kvalitetskrav, särskilt för att säkerställa att de efterföljande registreringarna är berättigade till giltighetspresumtion och att de uppfyller kundernas förväntningar. De måste vara

[22] Eurobrand2007 Study at http://study.eurobrand.cc/valueranking2007/

transparenta, tillförlitliga, enhetliga och ekonomisk överenskomliga för näringslivet. På EU-nivå har Byrån för harmonisering inom den inre marknaden upprättat en användarenkät. Resultaten från 2007 visar på en ökning av den allmänna tillfredsställelsen hos ombud och innehavare, med färre klagomål och en större effektivitet när det gäller att lösa problem. Det finns emellertid utrymme för förbättringar när det gäller överklagandet av beslut, särskilt när det gäller behandlingstiden. Trots en ökad användning av e-business-verktyg skulle hastigheten och tillförlitligheten kunna vara bättre. Byrån för harmonisering inom den inre marknaden har utvecklat ett kvalitetsstyrningssystem, lanserat en servicegaranti varigenom målsättningen är fastställd utifrån användarnas förväntningar och den har som mål att bli en fullfjädrad ”e-organisation”[23].

Varumärkesregistreringen i gemenskapen har varit harmoniserad i medlemsstaterna i över 15 år och nationella varumärkesrättigheter och gemenskapsvarumärkesrättigheter har samexisterat i över tio år. Även om varumärkessystemet kan visa goda resultat är det dags för en övergripande utvärdering.

Kommissionen ska utvärdera hur gemenskapens och medlemsstaternas varumärkessystem generellt fungerar. I studien kommer det att analyseras vilken inverkan varumärkessystemen i EU har på de berörda parterna och studien kan ligga till grund för en framtida granskning av gemenskapens varumärkessystem och leda till ett ökat samarbete mellan byrån för harmonisering inom den inre marknaden och de nationella patentverken.

3.3. Andra industriella äganderätter

Förutom varumärken finns det andra system för industriella äganderätter på gemenskapsnivå. Systemet för gemenskapsformgivning[24] startade 2003 och tillhandahåller nu en möjlighet för skydd i tredjeländer efter EG:s anslutning 2008 till Genèveakten i Haagöverenskommelsen om internationell registrering av industriella formgivningar. Även om den nationella formgivningslagstiftningen till stor del har harmoniserats med formgivningsdirektivet[25], skulle ett antagande av förslaget att liberalisera eftermarknaden för reservdelar[26] tillhandahålla ett mer enhetligt system i den inre marknaden. Med tanke på denna utveckling och det relativt nya systemet för gemenskapsformgivning räknar kommissionen för närvarande inte med att det görs någon utvärdering av formgivningssystemet.

Sedan länge etablerade system för gemenskapsskydd inkluderar geografiska beteckningar och gemenskapens växtförädlarrätt. EG tillhandahåller registreringssystem med geografiska beteckningar för viner och jordbruksprodukter och livsmedel genom skyddad ursprungsbeteckning och för skyddad geografisk beteckning (SGB) som även omfattar spritdrycker[27]. Genom dessa system kan konsumenterna vara säkra på att de köper en äkta

---

23 För närmare uppgifter hänvisas till OHIM-webbplatsen: http://oami.europa.eu/en/userscorner/default.htm

24 Rådets förordning (EG) nr 6/2002 av den 12 december 2001 om gemenskapsformgivning EGT L 3, 5.1.2002, s.1.

25 Europaparlamentets och rådets direktiv 98/71/EG av den 13 oktober 1998 om mönsterskydd EGT L 289, 28.10.1998, s.2.

26 ”Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 98/71/EG om mönsterskydd” KOM (2004) 582 slutlig.

27 Skydd är tillgängligt genom tre förordningar som omfattar viner (rådets förordning (EG) nr. 1493/1999, EGT L 179 14.7.1999, s.1), spritdrycker (rådets förordning (EG) nr 110/2008, EUT L 39, 13.2.2008,

vara vars identitet eller rykte kan tillskrivas ursprungsområdet. Skyddssystem med geografiska beteckningar har en annan funktion och andra syften än varumärkesskydd. Båda systemen bidrar emellertid till att skydda produktnamnen från missbruk och imitation. Kommissionen genomför för närvarande en efterhandsutvärdering av den övergripande tillämpningen av systemet för jordbruksprodukter sedan 1992. Relationen till varumärken ingår också i denna studie. Kommissionen kommer också att offentliggöra en grönbok om kvalitetspolitiken för jordbruksprodukter 2008. Syftet med denna är att aktörerna ska rådfrågas om produktstandarder, produktkrav och kvalitetssystem, inbegripet den framtida utvecklingen av systemen för geografisk beteckning. Hur man kan underlätta skyddet av geografiska beteckningar för andra produkter än jordbruksprodukter är dessutom en annan fråga som kommissionen funderar över för att skapa fördelar för producenter från Europa och tredjeländer.

För gemenskapens växtförädlarrätt ska Gemenskapens växtsortsmyndighet, som beviljar gemenskapens växtförädlarrättsskydd, beställa en utvärdering om dess roll och verksamhet. Man kan även tänka sig en övergripande utvärdering av den gemenskapslagstiftning som styr gemenskapens växtförädlarrätt efter den nuvarande utvärderingen om regelverket för marknadsföringen av utsäde och växtförökningsmaterial som även omfattar kopplingarna till gemenskapens växtförädlarrätt.

Kommissionen ska

- offentliggöra en grönbok om kvalitetspolitiken för jordbruksprodukter 2008 som kommer att omfatta geografiska beteckningar, och

- genomföra en utvärdering, även genom offentligt samråd, om genomförbarheten av skyddet av de geografiska beteckningarna för andra produkter än jordbruksprodukter.

3.4. Den industriella äganderätten och konkurrens

Att främja innovation och stimulera den ekonomiska tillväxten är gemensamma mål för den industriella äganderätten och konkurrenslagstiftningen. Ett starkt skydd av den industriella äganderätten bör åtföljas av en sträng tillämpning av konkurrensreglerna.

Förekomsten och utövandet av den industriella äganderätten är inte i sig oförenlig med konkurrenslagstiftningen. Endast under exceptionella omständigheter får ”utövandet” av en rättighet utgöra en överträdelse av EG:s konkurrensregler, särskilt om företaget är dominerande och dess beteende troligtvis kommer att leda till att konkurrensen på den berörda marknaden försvinner. Förstainstansrätten har bekräftat händelser där t.ex. vägran att bevilja licenser kan utgöra en oegentlighet, dvs. då den information som vägras är oumbärlig för att konkurrera på en andrahandsmarknad, när konkurrensen i den andrahandsmarknaden troligtvis kommer att elimineras och när nya produkter för vilka det inte finns något konsumentbehov hindras från att nå marknaden[28].

---

s.16) och jordbruksprodukter och livsmedel (rådets förordning (EG) nr 510/2006, EUT L 93 31.3.2006, s.12).

28 Förstainstansrättens dom (stor avdelning) av den 17 september 2007, *Microsoft mot kommissionen*, mål T-201/04.

Ett område som har ökad betydelse vad gäller gränssnittet mellan den industriella äganderätten och konkurrenslagstiftningen är fastställandet av standarder. Rent allmänt är fastställandet av standarder ett positivt bidrag till innovation och ekonomisk utveckling. För att undvika eventuella snedvridningar av konkurrensen bör fastställandet av standarder emellertid genomföras på ett öppet och transparent sätt[29]. Ett exempel på en snedvridning kan vara ett *”patentbakhåll”*, varigenom ägaren av patentskyddad teknik som är oumbärlig för en standard hämtar ett överdrivet efterhandsvärde (dvs. efter det att en standard har fastställts) för sin patentskyddade teknik genom denne medvetet döljer sitt patent under förfarandet för fastställande av standarder.

I bestämmelser inom organisationer som fastställer standarder får det fastställas en förhandsskyldighet (dvs. innan en standard är fastställd) att visa viktiga patentansökningar och/eller utfärdade patent eller en skyldighet att åta sig att licensera de viktiga patenten på rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor[30]. En del organ har också antagit regler varigenom innehavarna av potentiellt viktig teknik för en standard deklarerar de högsta licensavgifter som de skulle ta om deras teknik skulle antas för att bli en del av standarden. Kommissionen uppmuntrar de europeiska standardiseringsorganisationer att använda dessa regler i praktiken.

Regler som kräver att de högsta licensavgifterna tillhandahålls i förväg bör inte användas som svepskäl för olagliga prisdiskussioner. Dessa regler står emellertid inte själva i strid med konkurrensreglerna. Under lämpliga omständigheter skulle de faktiskt kunna vara starkt konkurrensfrämjande och möjliggöra förhandskonkurrens baserad på tekniska meriter och pris. I ett sådant scenario kommer konsumenten att bli den slutlige förmånstagaren eftersom förhandskonkurrensen förhindrar att ett konstgjort högt efterhandspris tas ut. Detta oaktat är det vanligtvis inte konkurrenslagstiftningens roll att förutspå en särskild strategi för immateriella rättigheter av ett organ som fastställer standarder utan att i stället tillhandahålla riktlinjer om vilka delar kan eller inte kan strida mot konkurrensreglerna. Det är näringslivets uppgift att välja vilket system som bäst passar deras behov inom dessa parametrar[31].

Kommissionen ska

- dra igång en undersökning för att analysera samspelet mellan immateriella rättigheter och standarder vid främjandet av innovation[32], och

- anta ett rådgivande dokument om standardisering inom informations- och kommunikationsteknik (IKT) under första kvartalet 2009 som kommer att inbegripa vilket samband standarder har med den industriella äganderätten inom sektorn.

---

29 Kommissionens tillkännagivande - Riktlinjer för tillämpningen av artikel 81 i EG-fördraget på horisontella samarbetsavtal, EUT C 3, 6.1.2003, s. 2.

30 Allmänna riktlinjer för samarbetet mellan CEN, Cenelec och ETSI och Europeiska kommissionen och Europeiska frihandelssammanslutningen, undertecknade den 28 mars 2003, EUT C 91, 16.4.2003, s.7.

31 Exempelvis kan under vissa omständigheter royaltifria licenser vara effektiva när det gäller att främja en omfattande användning av standarder i områden där starka nätverkseffekter tillämpas.

32 ”Ökat bidrag från standardiseringen till innovation i EU” KOM(2008) 133 slutlig.

4. INNOVATIONSSTÖD FÖR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

De små och medelstora företagen [33], omfattar 99 % av alla företag och tillhandahåller 85 miljoner arbetstillfällen i Europa. Ett framgångsrikt utnyttjande av den industriella äganderätten kan ge kraft åt de små och medelstora företagen att blomstra. De små och medelstora företagen utnyttjar emellertid ofta inte de industriella äganderättigheterna[34] till fullo. Forskningen tyder på att de använder de formella industriella äganderättigheterna i mindre utsträckning och i stället förlitar sig på andra skyddsmetoder som handelshemligheter och marknadsföringsfördelar. Om detta beror på bristande medvetenhet eller stöd är det inte önskvärt och det understryker behovet av snabba strategiåtgärder.

4.1. Att förbättra de små och medelstora företagens tillgång till de industriella äganderättigheterna

De små och medelstora företagen anger ofta höga kostnader som skäl till att de inte har formella industriella äganderättigheter. Till skillnad från varumärken och formgivning kan de små och medelstora företagen inte välja mellan nationella system och gemenskapssystem när det gäller patent. Ikraftträdandet av Londonöverenskommelsen [35] den 1 maj 2008 kommer att hjälpa de små och medelstora företagen att dra nytta av den inre marknaden genom att översättningskostnaderna för europeiska patent[36] minskar. Men det finns stora möjligheter till förbättring genom ett kostnadseffektivt och tillgängligt gemenskapspatent[37], som de små och medelstora företagen återigen har begärt vid samrådet om Small Business Act[38]. Genom Small Business Act fastställs, som en av dess tio principer, att EU och medlemsstaterna bör uppmuntra de små och medelstora företagen till att i ökad grad dra nytta av de möjligheter som den inre marknaden innebär, inbegripet bland annat, deras tillgång till patent och varumärken.

Bland andra lösningar som föreslagits finns incitament för små och medelstora företag som sökning efter tidigare känd teknik (prior art) och bidrag för de första tio patentansökningarna[39] som skulle öka användningen av skydd av den industriella äganderätten. Oavsett om det handlar om att sänka kostnaderna för alla små och medelstora företag (t.ex. genom att sänka avgifterna för behandling av ansökan[40]) skulle erbjudandet om målinriktade bidrag[41] eller incitament för att minska beskattningen av inkomster från licenseringen av industriella äganderättigheter[42] bli effektivare och det skulle vara motiverat att undersöka närmare[43].

---

33 Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag, EUT L 124 20.5.2003 s.36.

34 ”Genomförande av gemenskapens Lissabonprogram - Tillväxt och sysselsättning genom en modern politik för små och medelstora företag” KOM(2005) 551 slutlig.

35 Överenskommelsen daterad den 17 oktober 2000 om tillämpningen av artikel 65 i konventionen [2001] OJEPO 549.

36 Se http://www.epo.org/patents/law/legislative-initiatives/epc2000.html

37 ”Förbättrat patentsystem i Europa” KOM (2007) 165 slutlig – se bilaga II och hänvisningar i den för beräkningar av kostnadsfördelarna med Londonöverenskommelsen och gemenskapspatentet.

38 http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/sba_en.htm#aa

39 http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/hearing/preliminary_findings_en.pdf

40 Små enheter kan få en avgiftsminskning på 50 % i enlighet med den amerikanska patentlagstiftningen, se http://www.uspto.gov/web/offices/pac/mpep/mpep_e8r6_appxl.pdf

41 Till exempel att ge understöd till de som ansöker om patent för första gången (t.ex. 1er brevet service of OSEO Innovation i Frankrike ellerr INSTI SME Patent Action i Tyskland), eller att tillåta ytterligare stöd (t.ex. IPAS service i Irland).

42 I en del länder är det tillåtet att göra inkomstskattesänkningar från licensinkomsterna från patent.

Kommissionen ska

- fortsätta att verka för ett effektivt och kostnadseffektivt, högkvalitativt och rättssäkert patentsystem på europeisk nivå, inbegripet ett gemenskapspatent och en patentjurisdiktion som omfattar hela EU, och

- undersöka hur avgiftsstrukturen för det framtida gemenskapspatentet kan utformas för att underlätta tillgången för de små och medelstora företagen.

I avvaktan på att ett gemenskapspatent antas uppmuntras medlemsstaterna att, inom rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation [44]

- använda bestämmelserna för att stödja industriella äganderättigheter, och

- undersöka olika möjligheter för hur de små och medelstora företagen på ett bättre sätt ska kunna använda rättigheterna inom denna ram, till exempel sänkta patentavgifter eller skatteincitament för att främja licenseringsverksamheten.

4.2. Att förbättra de små och medelstora företagens tillgång till tvistlösningsförfaranden

De små och medelstora företagen har ofta begränsade resurser för att vidta rättsliga åtgärder, särskilt prövning av patenttvister. En överkomlig, effektiv och tillförlitlig EU-omfattande integrerad patentjurisdiktion skulle vara en självklar och mycket effektiv lösning.

Ett annat förslag till lösning är en rättsskyddsförsäkring avseende patent. I den senaste studien om detta förslag som genomförts av kommissionen[45] utvärderades genomförbarheten av ett litet antal system. I studien kom man fram till att endast ett obligatoriskt system skulle vara ekonomiskt livskraftigt. Detta resultat ifrågasätts emellertid genom det senaste arbetet om införandet av frivilliga system. Kommissionen kommer därför att följa utvecklingen inom detta område.

Mekanismer för alternativ tvistlösning, särskilt medling, kan komplettera det juridiska systemet och vara ett livskraftigt alternativ både för små och mindre företag och för större företag om de är snabba, pålitliga och kostnadseffektiva. I direktiv 2008/52/EG[46] föreskrivs en ram för medling i gränsöverskridande tvister. Genom direktivet underlättas tvistlösning genom att viktiga aspekter vad gäller förhållandet mellan medling och civilrättsliga förfaranden tas upp och genom att användbara verktyg för att främja medling tillhandahålls. Kommissionen uppmuntrar också tillämpningen av höga standarder när det gäller medling i interna tvister och stöder användningen av den europeiska uppförandekoden för medlare[47] för att förbättra medlingstjänsternas kvalitet och enhetlighet.

---

43 En promemoria om att ta bort hinder för en bättre användning av IPR-systemet av små och medelstora företag: En rapport för Generaldirektoratet för näringsliv, juni 2007 på http://www.proinno-europe.eu/NWEV/uploaded_documents/IPR_Expert_group_report_final_23_07_07.pdf

44 EUT C 323, 30.12.2006, s.1.

45 ”The possible introduction of an insurance against costs for litigation in patent cases” av CJA Consultants Ltd på http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/studies/pli_report_en.pdf - a follow-up study

46 Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/52/EG av den 21 maj 2008 om vissa aspekter på medling på privaträttens område, EUT L 136, 25.5.2008, s.3.

47 Se http://ec.europa.eu/civiljustice/adr/adr_ec_code_conduct_en.htm

Inom ramen för arbetet för ett gemenskapspatent och ett integrerat system för patentjurisdiktion undersöks skapandet av ett patentskiljeförfarande- och förlikningscentrum på gemenskapsnivå som ska arbeta med fall där giltigheten inte står på spel. Detta centrum ska komplettera möjligheterna för alternativ tvistlösning för patent utanför gemenskapsramen och skulle kunna säkerställa närheten och en bättre tillgång till patenttvister för små och medelstora företag. Genom centrumet skulle det inrättas en gemenskapsförteckning över medlare och skiljedomare som skulle kunna bistå parterna när det gäller att nå lösningar på tvisterna. Även om alternativ tvistlösning inte skulle vara obligatorisk skulle en domare för den integrerade patentjurisdiktionen tillsammans med parterna undersöka möjligheten att lösa tvisten genom patentskiljeförfarande- och förlikningscentrumet

Kommissionen ska

- undersöka hur medling och förlikning ytterligare kan främjas och underlättas inom ramen för det pågående arbetet för ett system för prövning av patenttvister i hela EU.

Medlemsstaterna ska

- uppmuntras till att inom ramen för Lissabonstrategin tillhandahålla tillräckligt stöd för att de små och medelstora företagen ska kunna hävda sina industriella äganderättigheter.

4.3. Kvalitetsstöd för små och medelstora företag vid förvaltningen av den industriella äganderätten

Trots det stora antalet offentligfinansierade tjänster i Europa som ger stöd till små och medelstora företag kan ganska få beskrivas som högpresterande, även om det finns några ”öar” av välutformade program[48]. Den industriella äganderätten bör, under hela sin livscykel, tillsammans med andra immateriella tillgångar, inkluderas som en integrerad del av företagens affärsplaner. Kvalitetsstöd till små och medelstora företag om förvaltningen av den industriella äganderätten bör skräddarsys för deras enskilda behov. Detta kräver en sällsam kombination av teknisk, rättslig och affärsmässig expertkunskap. Initiativet ip4inno ”train-the-trainer”[49] förbereder de handledare som är specialiserade på den industriella äganderätten att sprida kunskapen till grupper som sysslar med affärsrådgivning. Stödtjänsterna för de små och medelstora företagen kan också använda sin egen expertkunskap på ett bättre sätt. De nationella patentbyråerna och teknik- och utvecklingsorgan som arbetar tillsammans kan skapa synergieffekter genom att de kombinerar sina tekniska och juridiska kunskaper med sina affärskunskaper. Syftet med IP-Base-projektet är att främja utvecklingen av nya medvetandehöjande åtgärder och stödtjänster. Det grundas på ett samarbete mellan de nationella patentorganen och lokala innovationsstrukturer, inbegripet Enterprise Europe Network.

De europeiska små och medelstora företagen behöver i ökad grad delta i marknader utanför EU för att överleva och blomstra. Ett kraftigt IPR-skydd är nödvändigt för att de små och medelstora företagen ska kunna använda sina handelsmöjligheter fullt ut. Kommissionen

---

48 Benchmarking National and Regional Support Services for SMEs in the Field of Intellectual and Industrial Property på http://www.proinno-europe.eu/admin/uploaded_documents/Benchmarking-Report-SME.pdf

49 Se http://www.proinno-europe.eu/index.cfm?fuseaction=page.display&topicID=63&parentID=54

kommer att öka biståndet till företag i tredjeländer. Till exempel så har en IPR Helpdesk startats i Kina för att ge affärsinriktad rådgivning om de industriella äganderättigheterna, inbegripet efterlevnad. Denna pilotåtgärd kommer att utvärderas för att se om detta stöd bör fortsätta på lång sikt, expanderas eller ändras för att uppfylla de små och medelstora företagens framtida behov.

Kommissionen ska

- utvärdera IPR Helpdesk i Kina för att tillhandahålla optimala stödtjänster vad gäller den industriella äganderättigheten för små och medelstora företag i tredjeländer och för att utvärdera potentialen för ett fortsatt och utvidgat stöd.

Medlemsstaterna uppmuntras att

- öka medvetenheten om förvaltningen av de immateriella tillgångarna för alla företag och forskare, inbegripet små och medelstora företag.

5. SÄKERSTÄLLANDE AV SKYDDET FÖR DE IMMATERIELLA ÄGANDERÄTTIGHETERNA – ATT BEKÄMPA FÖRFALSKNING OCH PIRATKOPIERING

Skydd av nya innovationer genom immateriell äganderätt måste åtföljas av effektiva efterlevnadsmekanismer. Förfalskningen och piratkopieringen når alarmerande nivåer vilket får viktiga konsekvenser för innovationen, den ekonomiska tillväxten och skapandet av arbetstillfällen i EU och leder till risker för de europeiska medborgarnas hälsa och säkerhet. För hela världen uppskattades det att den internationella handeln i förfalskade och piratkopierade produkter uppgick till 200 miljarder US-dollar under 2005[50]. Förfalskning och piratkopiering är ett mycket omfattande fenomen som anses växa i absolut värde och proportionellt till den globala BNP i enlighet med tendenserna i den internationella handeln. Det finns därför ett akut behov av intensifierade åtgärder, både inom EU och i tredjeländer, för att skydda europeiska företag och deras investeringar i innovation.

5.1. Effektivt säkerställande av skyddet genom gemenskapslagstiftning

Inom den inre marknaden är direktivet om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter[51] hörnstenen för EU:s bidrag i kampen mot förfalskning och piratkopiering. Ett korrekt införlivande och en praktisk tillämpning är nödvändig för att uppnå sina mål. Kommissionen bistår med samordningen av medlemsstaternas genomföranderapporter som ska vara klara den 29 april 2009.

Straffrättsliga åtgärder är också, i lämpliga fall, ett sätt att säkerställa skyddet för immateriella äganderättigheter på. Skillnaderna i genomförandet av straffrättsliga åtgärder och påföljder skapar skillnader när det gäller vilken skyddsnivå som är tillgänglig för rättsinnehavarna. Kommissionen fortsätter att hävda att medlemsstaterna måste genomföra effektiva straffrättsliga åtgärder.

---

50 Organisationen for ekonomiskt samarbete och utveckling, The Economic Impact of Counterfeiting and Piracy 4/6/07 DSTI/IND(2007)9/PART4/REV1

51 Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter, EUT L 157, 30.4.2004, s.16.

Om en domstol har slagit fast att de immateriella rättigheterna har kränkts, bör verkställandet av domen eller ordern inte innebära några betydande svårigheter för rättsinnehavaren. Kommissionen undersöker hur gränsöverskridande verkställande kan förenklas som en del av en översyn av Bryssel I-förordningen[52]. En av de åtgärder som planeras är avskaffandet av kravet på exekvatur [53] som en förutsättning för verkställandet av en dom från en annan medlemsstat.

Kommissionen kommer att
- säkerställa ett fullständigt införlivande och en effektiv tillämpning av direktiv 2004/48/EG om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter
- undersöka hur det gränsöverskridande verkställandet av domar kan förbättras i sin översyn av Bryssel I-förordningen.

5.2. Gränsinitiativ

Vid gemenskapens gränser kan varor som misstänks göra intrång i industriella äganderättigheter beslagtas i enlighet med tullagstiftningen[54]. För att detta ska bli verkningsfullt måste innehavarna av de industriella äganderättigheterna samarbeta fullt ut med tullen och utbyta uppgifter som gör det möjligt för tullen att på ett framgångsrikt sätt inrikta sig på misstänkta sändningar. Ett sådant samarbete är en av hörnstenarna för den åtgärdsplan för hur tullen bör bemöta förfalskning och piratkopiering som antogs av kommissionen i oktober 2005[55] och som godkänts av rådet. Kommissionen kommer snart att lägga fram resultaten av sitt genomförande och därefter avser den att lansera en ny handlingsplan inom tullområdet som bygger på framgångarna i den första. De nyligen genomförda ändringarna av tullkodexen för att förbättra kontrollerna för skydds- och säkerhetsändamål erbjuder nya verktyg för den snabba spridningen av information om högrisktrafik. Dessa verktyg bör användas fullt ut.

Antalet fall som tullen är inblandad i och som avser förfalskade och piratkopierade produkter ökade med över 15 % till över 43 000 fall år 2007[56]. Efterlevnaden av tullagstiftningen har gett avsevärda resultat men det är tydligt att den endast är en del av lösningen. Det är mycket viktigt att den åtföljs av åtgärder som förhindrar distributionen och slutligen tillverkningen av varor som kränker den industriella äganderätten. Det är också uppenbart att ytterligare samarbete med tullmyndigheterna i tillverkningsländerna är av största vikt. I detta syfte utarbetas det tillsammans med myndigheterna i Kina en gemensam tullhandelsplan mot förfalskning och piratkopiering. Denna plan bör vara klar under 2008.

---

52 Rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, EGT L 12, 16.1.2001, s.1.

53 Om det finns krav på exekvatur är en dom som meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den medlemsstaten värkställbar i andra medlemsstater när den har förklarats vara verkställbar där.

54 Rådets förordning (EG) nr 1383/2003 av den 22 juli 2003 om tullmyndigheternas ingripande mot varor som misstänks göra intrång i vissa immateriella rättigheter och om vilka åtgärder som skall vidtas mot varor som gör intrång i vissa immateriella rättigheter, EUT L 328, 30.10.2004, s.16.

55 ”Hur tullen bör bemöta den senaste utvecklingen inom varumärkesförfalskning och pirattillverkning” KOM(2005) 479 slutlig.

56 Se http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/customs_controls/counterfeit_piracy/statistics2007.pdf

Samtidigt skulle den enhetliga gemenskapspatenttiteln som tillhandahåller ett fullständigt geografiskt skydd utan några kryphål göra kampen mot förfalskningen och piratkopieringen av produkter som är patenterade av europeiska företag mera effektiv. Detta skulle bidra till att förhindra att förfalskade produkter kommer in på den europeiska inre marknaden och underlätta att de beslagtas av tullmyndigheterna vid EU:s alla yttre gränser och att de avlägsnas från marknaden så fort de kommer in via distributionskanaler.

Kommissionen kommer att

- försöka se till att rättighetsinnehavarna och tullen använder sig fullt ut av verktygen för informationsdelning för att rikta in sig på högrisktrafiken av förfalskade varor,

- ta fram en ny handlingsplan för hur tullen bör bemöta förfalskning och piratkopiering, och

- ta fram en gemensam handlingsplan mot förfalskning och piratkopiering tillsammans med de kinesiska tullmyndigheterna under 2008.

5.3. Kompletterande icke-rättsliga åtgärder

Ett effektivt säkerställande av skyddet kräver förbättrade nätverk mellan kommissionen och medlemsstaterna, mellan olika nationella myndigheter i medlemsstaterna och mellan den offentliga och den privata sektorn. Medvetenheten om de skador som förfalskningen och piratkopieringen innebär måste också förbättras. Konsumenterna förknippar ibland förfalskade varor med billiga klädes- och lyxprodukter, men de är okunniga om hälsoriskerna och säkerhetsriskerna med falska versioner av mediciner, egenvårdsprodukter, elektroniska komponenter och motorfordonskomponenter. Dessutom finns det en begränsad medvetenhet om kopplingen mellan förfalskade varor och undanhållande av skatter, pengatvätt, drogkarteller, halvmilitär inblandning, organiserade kriminella gäng och barnarbete. Det finns ett brett stöd för idén om utbildning och medvetandehöjande åtgärder när det gäller upphovsrättens betydelse för tillgängligheten av innehåll som ett verktyg i kampen mot piratkopiering[57]. En ”nolltolerans”-inställning från allmänheten mot kränkning av immateriella rättigheter skulle bidra till säkerställandet av skyddet för rättighetsinnehavare, inbegripet små och medelstora företag.[58]

För att förbättra underrättelsenätverken kommer kommissionen att arbeta med medlemsstaterna och studera hur insamlingen och dokumentationen av information om olaglig verksamhet kan göras mera effektiv. Inom en medlemsstat kan samordningen mellan nyckelaktörerna, inbegripet tullmyndigheterna, polisen, tjänstemän som arbetar med handelsstandarder, åklagare, instanser med ansvar för skyddet av immateriella rättigheter och domstolarna förbättras genom att delar på bästa praxis. Mellan medlemsstaterna kan ett effektivt nät av administrativt gränsöverskridande samarbete inrättas för att underlätta ett snabbt informationsutbyte. Detta kan bygga på befintliga system som informationssystemet för den inre marknaden[59] som kan användas för att sprida information om förfalskade varor.

---

57 “Kreativt innehåll på internet inom den inre marknaden” KOM(2007) 836 slutlig.

58 Effects of counterfeiting on EU SMEs and a review of various public and private IPR enforcement initiatives and resources på http://www.ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/industry/doc/Counterfeiting_Main%20Report_Final.pdf

59 Se http://ec.europa.eu/idabc/en/document/5378/5637

Ett större samarbete mellan de offentliga och privata sektorerna kan också förbättra säkerställandet av skyddet. Kommissionen ska undersöka i vilken omfattning ett avtal inom näringslivet kan ingås på EU-nivå för att slå ned på den omfattande illegala nedladdningen av upphovsrättsskyddat material, och få rätt jämvikt mellan behovet att skydda personliga uppgifter och den inverkan som fildelningswebbplatserna har på den kreativa industrin. En överenskommelse mellan aktörerna på EU-nivå kan också nås som ett steg mot att avskaffa försäljningen av förfalskade produkter på Internet.

Kommissionen kommer att

- undersöka det potentiella bidrag som ytterligare medvetandehöjande åtgärder kan ge när det gäller att ändra allmänhetens inställning till förfalskade och piratkopierade varor, både på europeisk nivå och på medlemstatsnivå,

- studera hur informationsinsamlingen kan förbättras så att omfattande dokumentation kan upprättas som en bas för mer målinriktade åtgärder för säkerställande,

- arbeta för att förbättra samarbetet mellan alla aktörer som är engagerade i kampen mot förfalskning och piratkopiering i de enskilda medlemsstaterna för att säkerställa att åtgärderna på nationell nivå är effektiva,

- undersöka lösningar för att inrätta ett effektivt nät för administrativt samarbete mellan medlemsstater för att möjliggöra alleuropeiska åtgärder,

- agera för att underlätta överenskommelser mellan de offentliga och privata sektorerna i kampen mot intrången mot de immateriella rättigheterna, och

- försöka uppnå en överenskommelse inom industrin på EU-nivå för att minska den Internettrafik som avser piratkopiering och försäljning av förfalskade varor.

Medlemsstaterna uppmanas att, inom ramen för Lissabonstrategin, säkerställa att det finns tillräckligt med information och resurser tillgängliga så att tillsynsmyndigheterna kan arbeta på ett konstruktivt sätt med rättighetsinnehavarna när det gäller att bekämpa intrången mot de immateriella rättigheterna.

6. DEN INTERNATIONELLA DIMENSIONEN

6.1. Reformering av varumärkeslagstiftningen

Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten undertecknade 2006 i Singapore fördraget om varumärkeslagstiftning[60] som bygger på 1994 års fördrag om varumärkesrätt och syftar till att skapa en modern och dynamisk internationell ram för harmoniseringen av de administrativa förfarandena för varumärkesregistrering. I fördraget föreskrivs det nya utvecklingar inom kommunikationstekniken, hjälpåtgärder när det gäller tidsgränser och icke-traditionella synliga varumärken och icke-synliga märken som ljud- och smakmärken erkändes uttryckligen. Det finns också särskilda arrangemang för att ge utvecklingsländer tekniskt bistånd för att hjälpa dem att dra full nytta av bestämmelserna i fördraget. Den

[60] Se http://www.wipo.int/treaties/en/ip/singapore/

europeiska industrin kan dra nytta av den framgångsrika överenskommelsen av fördraget endast genom ratificering eller anslutning av EU:s medlemsstater och EG.

Kommissionen kommer att bereda vägen för EG:s anslutning till Singapore-fördraget om varumärkeslagstiftningen och uppmuntrar medlemsstaterna att ratificera detta fördrag.

6.2. Dagordningen för patentreform

En harmonisering av patentlagstiftningen kan göra det lättare för de europeiska företagen att patentera sina uppfinningar utanför EU. Sedan 1970 har konvention om patentsamarbete (PCT)[61] erbjudit en väg för globalt patentskydd genom en enda internationell ansökan. Formalitetslagstiftningen har i stor utsträckning harmoniserats genom patenträttskonventionen [62] från 2000, men det har gjorts begränsade framsteg när det gäller att komma överens om en konvention om materiell patenträtt. Utvecklingsländer har påpekat att ett patentsystem på ett tillfredsställande sätt ska ta hänsyn till deras intressen. Men det finns betydande skillnader i patentsystemet även hos de industrialiserade länderna. I Förenta staterna beviljas ägarskap till ett patent till den individ som först förverkligar en uppfinning, vilket skiljer sig från Europa där ägarskapet tilldelas den som är först med att lämna in en patentansökan. Andra skillnader är den nyhetsfrist i Förenta staterna som föregår inlämnandet av en ansökan under vilken offentliggöranden kan göras utan att det inverkar menligt på senare patentansökningar. Det finns heller ingen skyldighet att offentliggöra alla pågående ansökningar i Förenta staterna 18 månader från det datum de lämnades in eller deras prioritetsdag. Kommissionen kommer att arbeta tillsammans med EU:s medlemsstater i det translantiska ekonomiska rådet för att få till stånd en väg framåt i den harmoniseringen av den internationella patentlagstiftningen.

En harmonisering av konventionen om materiell patenträtt skulle förenkla patentbehandlingen och underlätta mer omfattande åtgärder vad gäller arbetsdelning mellan patentverken och skulle slutligen kunna leda till ett ömsesidigt erkännande av beviljade patent mellan patentverken. Europa har ansvaret för att säkerställa att högra kvalitetsstandarder avseende patenterbarheten också är en del av de multilaterala ramarna.

Kommissionen kommer att arbeta med EU:s medlemsstater mot en harmonisering av den internationella patentlagstiftningen vid förhandlingarna för en konvention om materiell patenträtt och i det translantiska ekonomiska rådet.

6.3. Säkerställande av immateriell äganderätt i tredjeländer

Den immateriella äganderätten är en viktig konkurrensfördel för EU:s företag och det finns en växande oro för den ökande olovliga användningen av immateriella äganderätter i tredjeländer. Till följd av strategin för säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter i tredjeländer 2004,[63] har kommissionen betonat behovet av att öka sina insatser för att kontrollera efterlevnaden vad gäller den immateriella äganderätten och stärka samarbetet med en rad prioriterade länder[64] definierade på grundval av en separat undersökning[65] som

---

61 Se http://www.wipo.int/treaties/en/registration/pct/

62 Se http://www.wipo.int/treaties/en/ip/plt/index.html

63 EUT C 129, 26.5.2005, s. 3.

64 ”Ett konkurrenskraftigt Europa i världen Ett bidrag till EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi” KOM(2006) 567 slutlig.

65 http://ec.europa.eu/trade/issues/sectoral/intell_property/survey2006_en.htm

kommer att uppdateras regelbundet. Bland åtgärder med prioriterade länder inbegrips att stärka samarbetet med likasinnade länder, upprätta dialoger om immateriella rättigheter, flytta resurserna för tekniskt bistånd till säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter och utveckla medvetandet av frågor kring immateriella rättigheter hos EU-företag som har verksamhet i dessa länder. På bilaterala nivå innehåller alla handelsavtal som är under förhandling särskilda kapitel om immateriella rättigheter. Genom tillnärmning av lagstiftningen bör dessa avtal leda till ett effektivt skydd och efterlevnad av de immateriella rättigheterna och ytterligare förtydliga de internationella skyldigheterna.

På multilateral nivå har nya initiativ vad gäller säkerställande av skyddet dykt upp i de olika forumen som WTO/TRIPS-rådet, G8 (Heiligendammprocessen), OECD och WIPO. Ett färskt förslag om att stärka den internationella ramen för immateriella rättigheter är handelsavtalet för bekämpning av varumärkesförfalskning (ACTA). Detta gemensamma amerikansk-japanska initiativ söker få till stånd ett internationellt avtal om bekämpning av intrång i immateriella rättigheter. I avtalet definieras tre nyckelområden: internationellt samarbete (huvudsakligen mellan tullmyndigheterna och andra tillsynsmyndigheter), en förstärkt tillsynsram (genom att förbättra expertkunskapen) och de rättsliga ramarna. Med hänsyn till den potential som en samordnad åtgärd kan erbjuda arbetar kommissionen med utgångspunkt i ett förhandlingsmandat för att uppnå en formell överenskommelse.

Kommissionen kommer att

- regelbundet genomföra en undersökningar avseende säkerställandet av skyddet för de immateriella rättigheterna utanför EU

- söka effektivt skydd och säkerställande av immaterialrättigheterna i bilaterala handelsavtal

- stärka säkerställandeverksamheten och samarbetet i tredjeländer genom samtal om regelverket, särskilt i de länder som har höga nivåer av förfalskning och piratkopiering

- arbeta mot ett multilateralt handelsavtal för bekämpning av förfalskning.

6.4. Utvecklingsfrågor

De senaste åren har de internationella diskussionerna varit inriktade på de industriella äganderätterna i utvecklingsländerna och på hur dessa kan fungera som ett verktyg för den sociala, miljömässiga, ekonomiska och kulturella utvecklingen. WIPO:s ständiga kommitté om utveckling och immateriella rättigheter, som skapades 2007, kan fungera som en viktig plattform för framsteg i debatten. Ett annat exempel är Världshandelsorganisationens specifika mellanstatliga arbetsgrupp för folkhälsa, innovation och immaterialrätt som nyligen färdigställde en global strategi[66] med syfte att förbättra tillgången till läkemedel och ta itu med det växande problemet med försummade sjukdomar, särskilt i utvecklingsländerna. EU fortsätter att spela en nyckelroll i initiativen om immaterialrätt till fördel för utvecklingsländerna och de minst utvecklade länderna.

[66] http://www.who.int/phi/documents/POAWhitePaper.pdf

Inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar har förhållandet mellan strategier för immateriella rättigheter och gynnsamma miljöer för tekniköverföring fastställts i 2007 års färdplan från Bali[67]. EU är redo att engagera sig i diskussioner om eventuella sidoeffekter kan hindra utvecklingsländernas framsteg i att ta itu med klimatförändringen.

Vid WIPO:s mellanstatliga kommitté om immateriell äganderätt och genetiska resurser, traditionell kunskap och folklore lade Europeiska gemenskapen fram ett förslag 2004 för att inrätta ett obligatoriskt krav för en patentsökande att offentliggöra källan/ursprunget för alla genetiska resurser och därmed förknippad traditionell kunskap som används i dess patentansökningar[68]. Detta krav kan hjälpa ursprungssamhällena varifrån dessa genetiska resurser och traditionell kunskap härstammar att göra det möjligt att kontrollera att bestämmelserna om tillträde och fördelning respekteras med tanke på att fördela fördelarna från den kommersiella användningen av patent och även bistå patentverken i att undersöka nyheten av dessa uppfinningar. Kommissionen fortsätter därför att stödja ansträngningarna mot att anta förslaget och uppmärksammar att patentlagstiftningen i en del medlemsstater innehåller bestämmelser om offentliggörande av det geografiska ursprunget för biologiska ämnen i patentansökningar.

Till följd av Dohaförklaringen som antogs av Världshandelsorganisationen 2001[69] och de därefter följande besluten[70] och att ändra Trips-avtalet, antog EU förordningen om tvångslicensiering av patent för tillverkning av läkemedelsprodukter för export till länder med folkhälsoproblem i maj 2006[71]. EU:s ratificering av protokollet från 2005 om ändring av Trips-avtalet utgör en viktig signal om åtagande avseende denna fråga.

Kommissionen kommer att aktivt delta i internationella diskussioner som syftar till att hjälp utvecklingsländer att förverkliga potentialen av deras industriella äganderätter.

7. SLUTSATSER

För att råda bot på bristerna i det nuvarande systemet för industriella äganderätter och för att göra det mesta av Europas innovationspotential och konkurrenskraft behövs det integrerade åtgärder. Inom patentområdet skulle gemenskapspatentet enbart vara ett viktigt botemedel för svårigheter att skydda uppfinningar som kostnader och komplikationer som uppfinnare och företag i Europa står inför. Dessutom kan ett integrerat EU-omfattande rättssystem väsentligt förbättra tillgängligheten för att lösa tvister och rättssäkerhet för rättsinnehavarna och tredje man. Det är därför av yttersta vikt att dessa mål uppnås så snart som möjligt.

Efter antagande av de pågående lagstiftningsförslagen kommer skyddssystem för de viktigaste industriella äganderätterna att finnas på gemenskapsnivå. Olika aspekter av systemen kommer

---

67 Se http://unfccc.int/meetings/cop_13/items/4049.php

68 Se http://www.wipo.int/tk/en/genetic/proposals/european_community.pdf

69 Se http://www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/min01_e/mindecl_trips_e.htm

70 Se http://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/implem_para6_e.htm och http://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/wtl641_e.htm

71 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 816/2006 av den 17 maj 2006 om tvångslicensiering av patent för tillverkning av läkemedelsprodukter för export till länder med folkhälsoproblem, EUT L 157, 9.6.2006. s.1.

emellertid att behöva utvärderas tids nog för att säkerställa att de är optimalt effektiva. Dessutom behövs viktiga kompletterande åtgärder för att stödja den rättsliga ramen så att den kan tillhandahålla lagstadgade rättigheter för europeiska företag från alla sektorer och av alla storlekar samt uppfinnare och forskningsorganisationer för att dra full nytta av de möjligheter som den globala kunskapsbaserade ekonomin erbjuder.

I detta meddelande fastställs huvudsakligen åtgärder på gemenskapsnivå. Syftet är emellertid också att inspirera till ytterligare dialog och åtgärder från medlemsstater och aktörer i samhället. I detta hänseende spelar medlemsstaterna en roll i att formulera strategier i sina behörighetsområden. Dessutom behöver uppfinnare, forskningsorganisationer och små och medelstora företag få en ökad medvetenhet om potentialen för de industriella äganderättigheterna för att de ska kunna göra välinformerade val. När de använder sig av formella industriella äganderätter bör företagen rent allmänt bygga in dem i en övergripande affärsstrategi. Ansvaret för att nå den fulla potential som de industriella äganderättigheterna kan tillhandahålla för den europeiska ekonomin är därför delad.